

ПРАВЯРЮЦЫ НАРОДНЫЯ КАНТРАЛЁРЫ

НА КАФЕДРЫ ГІСТОРЫ КПСС

У 1974-75 гадах на кафедры гісторы КПСС была зачончана блюдкэтная навукова-даследчая тэма «Нарысы гісторы Гомельскай абласной арганізацыі КПБ». Іх пісалі кандыдаты навук А. П. Мяшчарскі, Я. А. Семінчук, С. Ф. Ажгірэй, Э. М. Энцін, Г. П. Машчыцкі, У. П. Ксяляз'ю, В. У. Матусевіч. Гэтымі вучонымі падрыхтавана да публікацыі манаграфіі адб'емам 25 друкаваных аркушай. Рад раздзелу і матэрыялу названай тэмы ўжо апублікаваны ў дакладах і тэзісах, зборніках навукова-тэарэтычных канферэнций ГДУ. Выдавецтвам «Беларусь» прывяты да выданыя матэрыялы для кнігі «Гомельская вобласць», напісаныя Я. А. Семінчуком і Г. П. Машчыцкім.

У міжзвузіскум зборніку «Пытанні гісторы» № 3 за 1976 год змешчаны артыкулы У. П. Ксяляз'ю «Кузінь сельскагаспадарчых кадраў» і Т. І. Язэпавай «Арганіза-

ційнае ўмацаванне камасольскай арганізацыі Беларусі пасля ХХ з'езда КПСС (1956—1961 гг.).

За дзвеятую піцгідоку выкладчыкамі кафедры было апублікавана 18 артыкулаў і 11 падрыхтавана да друку.

На кафедры ёщэ багчы, гадава і піцгідковым перспектыўным планам, якія з'яўляюцца асноўнымі дакументамі ў арганізацыі навукова-даследчай і навуковаметадычнай работы. Рэгулярна слухаўшы справядзачы выкладчыкі аўтадычныя за выкананне заданняў 10-ай піцгідкі. Па гэтай тэме распрацавана памятка для вывучэння стану патрыятычнага выхавання прадоўных, якая разасланы сёлета ва ўсе раённы і гарэдзкі камітэты партыі вобласці. З дакладам па дадзенай тэме дацэнт А. П. Мяшчарскі выступіць на рэспубліканскай навукова-тэарэтычнай канферэнцыі.

Усе выкладчыкі кафедры падключаны да распрацоўкі бюджетнай тэмы, якая вы-

значана на дзесятую піцгідоку. Яна выконваецца сумесна з БІЧТАм, філіялам Маскоўскага калегіяту ўніверсітэта і інстытутам гісторыі партыі пры ЦК КПБ. Прадугледжваецца выучыць важнайшыя заканемарнісці паглыблення і ўдасканальвання патрыятычнага выхавання як адной з галоўных састаўных частак работы партыі і савецкай дзяржавы па фарміраванню ўсебакова развойтві асобы ва ўмовах барацьбы практыйнікамі Гомельшчыны за выкананне заданняў 10-ай піцгідкі. Па гэтай тэме распрацавана памятка для вывучэння стану патрыятычнага выхавання прадоўных, якая разасланы сёлета ва ўсе раённы і гарэдзкі камітэты партыі вобласці. З дакладам па дадзенай тэме дацэнт А. П. Мяшчарскі выступіць на рэспубліканскай навуково-тэарэтычнай канферэнцыі.

Тэматыка тэарэтычных кафедральных семінараў цесна

звязана з навукова-даследчай работай кафедры. Так, у мінульм навучальным годзе праведзены семінары па прамлеме «Гісторыя Гомельскай абласной партыі арганізацыі» і на тэму: «Актуальныя праблемы гісторыі партыі ў святыне рашэнняў ХХ з'езда КПСС». На блігучы навучальны год запланаваны семінар «Пытанні ідэалагічнай барацьбы ў святыне рашэнняў ХХ з'езда КПСС».

Пры праверцы народных кантралёров адзначылі высокі тэрэйчыны ўзроўень праводзімай на кафедры навукова-даследчай работы. У паруранні з папраднімі гадамі сёлета палепшылася яе пінаванне. Навукова-даследчую грузку ціпера маюць усе выкладчыкі.

Разам з гэтым на кафедры выяўлены і асобныя недахопы. Афармленне індывідуальных планаў асобы выкладчыкай не адпавядае патрабаванням вучэбнага і навуковага аддзелаў універсітэта. Не вядзенца ўлік слухачоў тэарэтычных кафедральных семінараў і іншай дакументацыя.

На аснове дадзеных пра веркі галаўной групы народа га кантролю рэкамендава ла навукова-даследчому сектару ГДУ распрацаўцаў адную сістemu планава-справядзачай дакументацыі па нарыхтоўцы і правядзенню тэарэтычных семінараў для ўсіх кафедр універсітэта. Прызначана на мэтагоднай перыядычнай прысутніцтве супрацоўніка НДС на пасяджэннях кафедры пры амбэркаванні ходу выканання бюджетных і гаспадарчых тэм.

Э. ЛІЗАРАВА,
Р. РАКАЎКА,
члены галаўной
групы народнага
кантролю.

РАЗМЕРКАВАЎ
НАГРУЗКУ—ЗДАЙ
ДАКУМЕНТАЦЫЮ

Вучэбны сектар групы народнага кантролю праверыў размеркаванне вучэбных даручэнняў па кафедрах універсітэта. Устаноўлены, што даведзеная выкладчыкам вучэбная нагрузкa адпавядае інструктыўнаму пісму Міністэрства СССР і зацверджана рэктарам нормам. Адначасова выяўлены, што асобныя кафедры не выконваюць загад рэктара да свечасовай задачы ў вучэбную частку даручэнняў па размеркаванні вучэбных даручэнняў. Па стану на 17 верасня яна не паступіла з кафедр філософіі, гісторыі, тэарэтычнай фізікі, оптыкі, радыёфізікі, агульнай фізікі, рускай мовы, рускай літаратуры, алгебры і геаметрыі. У выніку гэтага ў складненіце планаванне вучэбнай работы і складанне раскладу заняткі.

У. АНТРОПАУ,
старшыня вучэбнага
сектара галаўной групы
народнага кантролю,
дацэнт.

СТУДЭНЦКУЮ СТАЛОВУЮ ЗРАБІЦЬ УЗОРНАЙ

Група народнага кантролю адміністрацыйнай - гаспадарчай часткі правервала стан студэнцкіх ініціятав і вучэбных карпусоў, а таксама то, як выконваюцца супрацьпажарныя мерапрыемствы. Было выяўлена шэраг істотных недахопаў. Чыпра прымаючыя меры па іх ухвалені.

17 верасня народны дазорны з удзелам прадстаўнікоў мясцкома, партыйнай і прафсаюзнай арганізацыі правілі рэйднуюю праверку работы студэнцкай столовай. Як і ў папярэдні разы, зноў даводзіцца гаварыць аб сур'ёзных непададлаках у арганізацыі грамадскага харчавання.

Нездавальняючым прызначанымі камісіямі санітарны стан залы студэнцкай столовай і яе піцгідкі разы, зноў даводзіцца гаварыць аб сур'ёзных непададлаках у арганізацыі грамадскага харчавання.

Нездавальняючым прызначанымі камісіямі санітарны стан залы студэнцкай столовай і яе піцгідкі разы, зноў даводзіцца гаварыць аб сур'ёзных непададлаках у арганізацыі грамадскага харчавання.

Студэнтка першага курса гісторы-Філалагічнага факультэта Галіна Карнач дады падобіла педагогічнай справу. Пасля заканчэння сарадніцкай школы яна працавала старшыня плянервакатай, затым была слухачкай падрыхтавчага аддзялення ГДУ. І вось чыпра акцыі ўзяліцца: яе запаветная мара — набытвы ў вышэйшую адукацыю, Галіна стане настаўніцай.

Вялікую практыку па выхаванні падлетеў Г. Карнач набыла ў плянерскіх лагерах, куды сёлета выязджала на працу ў пяты раз. Аб гэтым яе нататкі.

Ваннен, не працујць краны ўмывальнянкай. Работнікамі становішча ўзнікла недахопы.

На жаль, пра ўсё гэта даўдзіцца гаварыць ужо праз каты раз. Аднак у трэсце рэстараана, столовых і кафе слаба разагуць на крытычныя з'яўлічыні прадврачоўчых. Не выпадкова загадчыца студёўкі № 40 Ф. К. Флон адчувае сябе зусім спакойнай, любым чынам імкненца апраўдацца да запушчанія непададлакі.

Трэба дабіцца таго, каб студэнцкая столовая стала ўзорнай і студэнты з ахвотам ішлі сюды харчавацца. Чыпра жа многія з іх хо-

дзяць на абед у іншыя столовыя горада, якія знаходзяцца ад універсітэта на значайнай адлегласці.

Нельга лічыць нармальныя такія становішчаў, калі ў мене мала не толькі місных страў, але і салатаў з гародніны, не бывае страў з бульбай.

Думаецца, што ўжо хопіць амбяжоўцаў толькі размовамі аб паліпшэнні работы студэнцкай столовай. Пара ад слоў перайсці да канкрэтных спраў.

Трэба дабіцца таго, каб студэнцкая столовая стала ўзорнай і студэнты з ахвотам ішлі сюды харчавацца. Чыпра жа многія з іх хо-

рэты штаб. Прыехаў яго камісар. Праз дзень там мітынг будзе. Павінны многія партызаны сабрацца.

Вось бы і нам там пабыць, — хтосьці ўкініўся ў размову.

Другі голас падтымаў:
— Падыходжу да славутага кургана. Нечакана чую нечично

маршруткі. Шляхі былі розныя, аднак вялікія ў адно месца на Воўчы востраў.

З усходам сонца пад гук горна атрады сабрацца на кургане. Тут сапраўды такое харство!

Рэздаецца каманда. Каманды атрадаў рапартуюць аб гатоўнасці адпраўляцца ў пахолікі. Выдаюцца карты-маршруткі. Загучалі горны. Коіны атрады па складненіце маршруту рушыў у дарогу.

НА востраве мы прыблізіліся да здзен. Захапленню работ не было краю. Амаль кожны з іх спусціў ў падзмелім. Потым мы слыхамі рассказыўцаў былых партызан, заспіслі их да сябе на абед. І было вельмі прыемным, што агародныя павары вымыралі свой галоўны экзамен на «выданіа».

З вілікім поспехам у гэты дзень выступілі юны самадзейныя артысты. Асабліва шмат апландысменту выпала на долю Сярэжы, які на мятвы славутага «Карабейніку» пад уласнай акампаніментаў выканаваў «Зору».

— Зноў сышлі. Заўтра будзе звончыцца бацькам, каб прыядзіцца атсадзіцца.

— Гэта будзе заўтра, Алены Іванаўны, а зараз давайце ўсё да мене. Трэба нам адну важную спраўу вырашыць. І шкада, што вас не было са мной некалькі мінут назад.

Свяю тайну мы вырашылі трымкы цвёрда, каб хлапчыкам прыпадненіці сюрпризы. Усяго толькі вывесці плакат: «Аперацыя «Чырвоная стужка».

Падрыхтоўка да гэтай аперады пашыршыла ў атрадах побунічных. Юны «Кабзёны» і «Гехік» раз за разам рэпетыравалі свае пумары. Сярэжы ў той дзень наўгруд цікнікі было падыходзіцца.

— Гэта ўсё, — сказала выхавацельница.

— Да паходу рыхтуюся, — сказала выхавацельница.

— Вось заўтра трэба яшчэ кеды купіць.

Потым ужо з погатай жарту Алены Іванаўны заўважыла:

— З тымі работамі, якія не пацарэш. У любым узроўні цэпніцца.

Г. КАРНАЧ.

прыглушаную размову. Яшчэ некалькі асцярожных крокуў і пераконваюцца: Сярэжы і яго сibы па палаты, а таксама Пеця Чарнуша з атрады «Зарніца». Хлапчукі стаць на кургане, аддзеніе поўнасцю самі себе. Нават не зрагавалі на тое, як я знорк ступіла на галінку, і раздзялілі трэск. Сярэжы з захаленiem слухалі Сярэжы.

— Такога харства, хлопцы, вы ніколі не ўбачыце, як з гэтага кургана. Глязды, месцы апансуць адзін рог у возера. Гэта ён русалку шукае. Сумна яму там на небе. Дын вырашыў у возера заглянучы.

Сярэжы на момант змоўкі, а потым працягваў далей:

— Чулі, хлопцы, што ў гэтым возере ёсьць таемнічы ход? Прама па раскопках выявілі, што ход абрываецца ў возера. Вось кац адшукваць. Тады б на нас у лагеры ішчымі вачыма глядзіцца.

Зноў маўчанне. Пасля яго даслалі ўзгадаўцаў: яе засцяліцаў на драўні. У паходзе ўзгадаўцаў, якія не затрымлівалі чуваць, якія яна «распакала» гарніста. Але дэйнікі прызначылі адказным за правядзенне аперады.

Дакладна правервалі свае бацькі атрадных павары. Дзялчыкі ўзялі шэфства над хлапчукамі — пачынцы чырвонае стужкі на пілоткі. Словам, кожны занаўся свай спраўай. Важкія ж у гэты час пад вільготнымі сакрэтамі малівалі карты.

Пасля атсады атрадных павары засцяліцаў на драўні.

— Да атсады яе заўважыла.

— Да паходу рыхтуюся, — сказала выхавацельница.

— Вось заўтра трэба яшчэ кеды купіць.

Потым ужо з погатай жарту Алены Іванаўны заўважыла:

— З тымі работамі, якія не пацарэш. У любым узроўні цэпніцца.

Г. КАРНАЧ.

Кнігі наших паэтаў

УПЭЙНЫЯ
ЎВАХОДЗІНЫ

У жыцці кожнага чалавека ёсь самы знамінны і памятны год. Для выкладчыка кафедры беларускай літаратуры Віктара Ярца таким годам, быспрочча, стаце селетні. У чарэчні ён закончыў работу над кандыдатскай дисертаций і пасыплюхав абароніў яе ў Акадэміі науک БССР, а нядайна на прылаухах кнігарні ўзвілася яго першая кніжка «Уваходзіны». Гэта назва, думаецца, найлепшым чынам адлюстроўвае сутнасць вышой сказанага. Па-першое, зроблен упэйнены крок у науку, па-другое, ва ўесь год — залучана пра сябе як пра паэта. І чигоа дзілнага называ ў тым, што першы зборнік прадстаўляе яго на прызаніі. У друку. Вуюба, праца над дисертатарскай адміналіяшчай.

У. БАЛОГА.

Чын

У адразуненне ад папярэдніх гадоў сёлета першакурснікамі на сельскагаспадарчыя работы не паслалі. Гэта дазволіць ім больш глыбока засвойць вучэбную праграму.

На здымку: занікі па хіміі са студэнтамі першага курса факультета фізічнага выхавання вядзе старши выкладчык А. Н. Крачкоўская.

Фота А. Шыгрова.

ДАСЛЕДАВАННІ БЕЛАРУСКІХ ЛІНГВІСТАЎ

Нядайна вышай чацвёрты выпуск зборніка «Беларуская мова і мовазнанія», выданне якога ажыццяўляюць Міністэрства вышэйшай і сярдзіннай спецыяльнай адукацыі БССР і Гомельскі дзяржаўны ўніверсітэт.

Галоўнымі рэдактарамі зборніка з'яўляюцца загады кафедры беларускай мовы ГДУ доктар філалагічных наукаў У. В. Анічэнка. У састаў рэдкалегіі ўваходзіць прарэктар нашага ўніверсітета, дацент Д. А. Лявончанка (намеснік галоўнага рэдактара), дакторы філалагічных наукаў П. М. Шакун, Ф. М. Янкоўскі і інш.

Зборнік аўтадыўно вышай намаганні вучоных - філолагаў распушліў ў даследаванні і распрацоўцы беларускай мовы. На гэты раз ён складаецца з двух раздзелаў: лексікалогіі і словаўтварэння, лексікаграфіі. Новы зборнік пачынае з артыкула У. В. Анічэнкі. Яго даследаванне прысвечана лексіка-семантычным зменам ва ўсходнеславянскіх мовах. Аўтар прасочвае змены ў гукавой аблозненіі слова, у яго значні, якія назіраюцца ў рускай, украінскай і беларускай мовах.

Многія вучоныя распушліў ўдзяляюць вялікую ўвагу гісторыі беларускай літаратурнай мовы. Багаты матэрыял аўтар даюць помінкі канфесіянальнай літаратуры. Даследчыкі маюць усе падставы сцвярджаць, што мова некаторых з іх пад уздзеяннем мяшчанско-асабільнасці трансфарміравалася ў асобны беларускі тып кніжнаславянскай мовы. Тому артыкул выкладчыка кафедры беларускай мовы А. Пазурова, эмблемы ў зборніку, прысвечаны специфічным асабільнасцям лексікі неперакладных

выданняў першадрукара Ф. Скарыны.

Выкладчыкі кафедры рускай мовы Л. Р. Якевіч і Р. М. Казловіч змясцілі ў зборніку свае артыкулы, у якіх даследуеца тэматыка ўнутраных форм слоў у рускай і беларускай мовах і праславянскай лексічнай дыялектызмамі.

Самымі цікавымі ў артыкуле Р. М. Казловай з'яўляецца тое, што яна спрабуе ўзнавіць старынны стан многіх беларускіх дыялектызмамі. Асноўная пытанністая гэта пытанне напрамку ў беларускім мовазнаністве якіх не вынашаны, і даная праца, па сутнасці, толькі распачынаеца ў связі са

лікім энтузізмам узяліся за гэту справу.

Не менш цікавым эксперыментам і значнымі укладамі на стварэнне этымалагічнага слоўніка з'яўляецца работа кандыдата філалагічных наукаў А. А. Станкевіч і загадчыка кафедры англійскай мовы нашага ўніверсітета І. М. Акулава. Яны даследуюць беларускую мову па паўненні з грэчаскай, лацінскай, інгемскай і французскай мовамі. Трэба сказаць, што беларускія слоўнікі і граматыкі і грэчаскага паходжання даследчыкі выкладаюць прызначаючы апошні час усё большую ўвагу даследчыкам.

У чацвёртым выпуску зборніка «Беларуская мова і мовазнанія» змясцілі свае артыкулы і дзіцянецца вучоных іншых ВНУ Беларусі. Сярод іх — П. У. Сцяцко, В. М. Емельяновіч, І. Я. Лепешаў, З. Б. Варановіч, Т. П.

Вершы з паэтычнага зборніка

Віктара ЯРЦА

ОДА КАЛОДЗЕЖНАЙ ВАДЗЕ

Пасля дарог асфальтавых,
дзе хуткасць —
найважнейшы бог,
крыху шчымліва,
незвычайна
ступіць на сіціні парог.
Тут, на засененай верандзе
Якай бі ні была парапа,
ёсць коняўка,
як ардынарац
яго вядлікаў —

вядра.

У тым вядры — вада
з калодзежа, які нідзе німа смачней.
Яна з глыбіні зямных
выходзіла, а колерам за сінь сіней.
Над ёй мігцелі зоры
ў квечені, аблокаў лёгкія плылі,
цяжкія хмари сеяў вечер,
завея лютыя гулі.

Вада з калодзежа старога
пайлі ноччу партызан,
змывала смутак і трывогу,
гаіла боль пікучых ран.

Таму глыток узяўшы
першы, я шлю падзяку тым рукам,
што жыў капалі,
каб найлепшай
дастасць вадзіцы землякам.

Другі глыток узяўшы, шлю
падзяку тым, што ўратавалі
калодзежа гэты і зямлю,
каб іх нікто не запаганіў.

А пасля трэцяга глытика
стала з дакорым
запытаннем:
што я зрабіў, каб ты
цякла,
каб ты жыла, вада святая?

1 застаецца ў расстанні
спрачаца з бяздомным
ветрам...

Есць лясныя вёскі і пасёлкі,
дзе ласі саходзіць у дверы,
дзе заіржалевы асколкі
нынёшні пад карой з якой

пары...

І дзіцячы плач, і рык
ласіны —

кожны голас на замлі

кожная пад небам

вершадліна —
чуйна напята стрункой.

Спіяць пад снегам травы
і крыніцы.

Зоркі свецець канкому

акну,

Я не знаю, што каму

прысыніца,

я ж лася маўклівага сасно...

першая кніга паэта /76

віктар ярца

уваходзіны

ПАСТАЛЕННЕ

З гадамі навучаемся цаніц
сябровскую параду і слагаду,
навальніц.
якім і людзі і палекты рады.
З гадамі заўажаем,
што злімля
да нас таксама плаала
й сплавала,
што мы — галіны аднаго
ствала,
які не ўпаў, а выжыў
у навалах.

З гадамі разумеем цышню,
якую старамодна лічылі
і верны сонцу ў небе
і агно,

які адночы самі мы адкрылі.

Запахла хвояю на ўзлесці.
Азваўся ў небе позні гром,
нібы салют для тых,
кто дзесяці
із здадлку ў родны дом.
Карэні хвоі пранізала
не толькі глыбіню пластоў.
Яно пульсует ў сэрцы зноў.
Што развалілася з вакзаламі.
На небе — месец

засвяціўся,
між дрэў.
Звініць — звініць мая
сініца,
якай лавіць я не схадеу...

ПРАЦОУНЫ
СЕМЕСТР-76

У МАЛДАЎСКІМ КАЛГАСЕ

Чатыры гады запар будаўнічы атрад «Гамельчанка», створаны на базе эканамічнага факультэта, выездзілі летам у Малдайскую ССР. Яго байды працавалі на палах і ў садах Слабадзейскага раёна. У працоўніх семестры тэтага года ў састаў атрада ўваходзілі таксама студэнты механіка-матэматычнага і гісторыка-філалагічнага факультэтаў.

Працоўнае лета закончылася. Выхыні работы «Гамельчанка» — 128,4 тыс. рублёў асвоеных капіталаўкладнін. Лепші з ўсіх працавалі брыгады І. Пакаташкінай, Л. Багданавай, Т. Дыдалавай, Н. Есіс. Яны не толькі выконвалі дзённую норму выпрацоўкі на 115—120 працэнтаў, але і актыўна ўзделнялі ў грамадскім жыцці атрада і місціцавага калгаса.

Вялікую стараніцу праявілі байды СВАДБЫ «Гамельчанка» — 128,4 тыс. рублёў асвоеных капіталаўкладнін. Лепші з ўсіх працавалі брыгады І. Пакаташкінай, Л. Багданавай, Т. Дыдалавай, Н. Есіс. Яны не толькі выконвалі дзённую норму выпрацоўкі на 115—120 працэнтаў, але і актыўна ўзделнялі ў грамадскім жыцці атрада і місціцавага калгаса.

Вялікую стараніцу праявілі байды СВАДБЫ «Гамельчанка» — 128,4 тыс. рублёў асвоеных капіталаўкладнін. Лепші з ўсіх працавалі брыгады І. Пакаташкінай, Л. Багданавай, Т. Дыдалавай, Н. Есіс. Яны не толькі выконвалі дзённую норму выпрацоўкі на 115—120 працэнтаў, але і актыўна ўзделнялі ў грамадскім жыцці атрада і місціцавага калгаса.

Вялікую стараніцу праявілі байды СВАДБЫ «Гамельчанка» — 128,4 тыс. рублёў асвоеных капіталаўкладнін. Лепші з ўсіх працавалі брыгады І. Пакаташкінай, Л. Багданавай, Т. Дыдалавай, Н. Есіс. Яны не толькі выконвалі дзённую норму выпрацоўкі на 115—120 працэнтаў, але і актыўна ўзделнялі ў грамадскім жыцці атрада і місціцавага калгаса.

Вялікую стараніцу праявілі байды СВАДБЫ «Гамельчанка» — 128,4 тыс. рублёў асвоеных капіталаўкладнін. Лепші з ўсіх працавалі брыгады І. Пакаташкінай, Л. Багданавай, Т. Дыдалавай, Н. Есіс. Яны не толькі выконвалі дзённую норму выпрацоўкі на 115—120 працэнтаў, але і актыўна ўзделнялі ў грамадскім жыцці атрада і місціцавага калгаса.

Вялікую стараніцу праявілі байды СВАДБЫ «Гамельчанка» — 128,4 тыс. рублёў асвоеных капіталаўкладнін. Лепші з ўсіх працавалі брыгады І. Пакаташкінай, Л. Багданавай, Т. Дыдалавай, Н. Есіс. Яны не толькі выконвалі дзённую норму выпрацоўкі на 115—120 працэнтаў, але і актыўна ўзделнялі ў грамадскім жыцці атрада і місціцавага калгаса.

Вялікую стараніцу праявілі байды СВАДБЫ «Гамельчанка» — 128,4 тыс. рублёў асвоеных капіталаўкладнін. Лепші з ўсіх працавалі брыгады І. Пакаташкінай, Л. Багданавай, Т. Дыдалавай, Н. Есіс. Яны не толькі выконвалі дзённую норму выпрацоўкі на 115—120 працэнтаў, але і актыўна ўзделнялі ў грамадскім жыцці атрада і місціцавага калгаса.

Вялікую стараніцу праявілі байды СВАДБЫ «Гамельчанка» — 128,4 тыс. рублёў асвоеных капіталаўкладнін. Лепші з ўсіх працавалі брыгады І. Пакаташкінай, Л. Багданавай, Т. Дыдалавай, Н. Есіс. Яны не толькі выконвалі дзённую норму выпрацоўкі на 115—120 працэнтаў, але і актыўна ўзделнялі ў грамадскім жыцці атрада і місціцавага калгаса.

Вялікую стараніцу праявілі байды СВАДБЫ «Гамельчанка» — 128,4 тыс. рублёў асвоеных капіталаўкладнін. Лепші з ўсіх працавалі брыгады І. Пакаташкінай, Л. Багданавай, Т. Дыдалавай, Н. Есіс. Яны не толькі выконвалі дзённую норму выпрацоўкі на 115—120 працэнтаў, але і актыўна ўзделнялі ў грамадскім жыцці атрада і місціцавага калгаса.

Вялікую стараніцу праявілі байды СВАДБЫ «Гамельчанка» — 128,4 тыс. рублёў асвоеных капіталаўкладнін. Лепші з ўсіх працавалі брыгады І. Пакаташкінай, Л. Багданавай, Т. Дыдалавай, Н. Есіс. Яны не толькі выконвалі дзённую норму выпрацоўкі на 115—120 працэнтаў, але і актыўна ўзделнялі ў грамадскім жыцці атрада і місціцавага калгаса.

Вялікую стараніцу праявілі байды СВАДБЫ «Гамельчанка» — 128,4 тыс. рублёў асвоеных капіталаўкладнін. Лепші з ўсіх працавалі брыгады І. Пакаташкінай, Л. Багданавай, Т. Дыдалавай, Н. Есіс. Яны не толькі выконвалі дзённую норму выпрацоўкі на 115—120 працэнтаў, але і актыўна ўзделнялі ў грамадскім жыцці атрада і місціцавага калгаса.

Вялікую стараніцу праявілі байды СВАДБЫ «Гамельчанка» — 128,4 тыс. рублёў асвоеных капіталаўкладнін. Лепші з ўсіх працавалі брыгады І. Пакаташкінай, Л. Багданавай, Т. Дыдалавай, Н. Есіс. Яны не толькі выконвалі дзённую норму выпрацоўкі на 115—120 працэнтаў, але і актыўна ўзделнялі ў грамадскім жыцці атрада і місціцавага калгаса.

Вялікую стараніцу праявілі байды СВАДБЫ «Гамельчанка» — 128,4 тыс. рублёў асвоеных капіталаўкладнін. Лепші з ўсіх працавалі брыгады І. Пакаташкінай, Л. Багданавай, Т. Дыдалавай, Н. Есіс. Яны не толькі выконвалі дзённую норму выпрацоўкі на 115—120 працэнтаў, але і актыўна ўзделнялі ў грамадскім жыцці атрада і місціцавага калгаса.

Вялікую стараніцу праявілі байды СВАДБЫ «Гамельчанка» — 128,4 тыс. рублёў асвоеных капіталаўкладнін. Лепші з ўсіх працавалі брыгады І. Пакаташкінай, Л. Багданавай, Т. Дыдалавай, Н. Есіс. Яны не толькі выконвалі дзённую норму выпрацоўкі на 115—120 працэнтаў, але і актыўна ўзделнялі ў грамадскім жыцці атрада і місціцавага калгаса.

Вялікую стараніцу праявілі байды СВАДБЫ «Гамельчанка» — 128,4 тыс. рублёў асвоеных капіталаўкладнін. Лепші з ўсіх працавалі брыгады І. Пакаташкінай, Л. Багданавай, Т. Дыдалавай, Н. Есіс. Яны не толькі выконвалі дзённую норму выпрацоўкі на 115—120 працэнтаў, але і актыўна ўзделнялі ў грамадскім жыцці атрада і місціцавага калгаса.

Вялікую стараніцу праявілі байды СВАДБЫ «Гамельчанка» — 128,4 тыс. рублёў асвоеных капіталаўкладнін. Лепші з ўсіх працавалі брыгады І. Пакаташкінай, Л. Багданавай, Т. Дыдалавай, Н. Есіс. Яны не толькі выконвалі дзённую норму выпрацоўкі на 115—120 працэнтаў, але і актыўна ўзделнялі ў грамадскім жыцці атрада і місціцавага калгаса.

Вялікую стараніцу праявілі байды СВАДБЫ «Гамельчанка» — 128,4 тыс. рублёў асвоеных капіталаўкладнін. Лепші з ўсіх працавалі брыгады І. Пакаташкінай, Л. Багданавай, Т. Дыдалавай, Н. Есіс. Яны не толькі выконвалі дзённую норму выпрацоўкі на 115—120 працэнтаў, але і актыўна ўзделнялі ў грамадскім жыцці атрада і місціцавага калгаса.

Вялікую стараніцу праявілі байды СВАДБЫ «Гамельчанка» — 128,4 тыс. рублёў асвоеных капіталаўкладнін. Лепші з ўсіх працавалі брыгады І. Пакаташкінай, Л. Багданавай, Т. Дыдалавай, Н. Есіс. Яны не толькі выконвалі дзённую норму выпрацоўкі на 115—120 працэнтаў, але і актыўна ўзделнялі ў грамадскім жыцці атрада і місціцавага калгаса.

Вялікую стараніцу праявілі байды СВАДБЫ «Гамельчанка» — 128,4 тыс. рублёў асвоеных капіталаўкладнін. Лепші з ўсіх працавалі брыгады І. Пакаташкінай, Л. Багданавай, Т. Дыдалавай, Н. Есіс. Яны не толькі выконвалі дзённую норму выпрацоўкі на 115—120 працэнтаў, але і актыўна ўзделнялі ў грамадскім жыцці атрада і місціцавага калгаса.

Вялікую стараніцу праявілі байды СВАДБЫ «Гамельчанка» — 128,4 тыс. рублёў асвоеных капіталаўкладнін. Лепші з ўсіх працавалі брыгады І. Пакаташкінай, Л. Багданавай, Т. Дыдалавай, Н. Есіс. Яны не толькі выконвалі дзённую норму выпрацоўкі на 115—120 працэнтаў, але і актыўна ўзделнялі ў грамадскім жыцці атрада і місціцавага калгаса.

Вялікую стараніцу праявілі байды СВАДБЫ «Гамельчанка» — 128,4 тыс. рублёў асвоеных капіталаўкладнін. Лепші з ўсіх працавалі брыгады І. Пакаташкінай, Л. Багданавай, Т. Дыдалавай, Н. Есіс. Яны не толькі выконвалі дзённую норму выпрацоўкі на 115—120 працэнтаў, але і актыўна ўзделнялі ў грамадскім жыцці атрада і місціцавага калгаса.

Вялікую стараніцу праявілі байды СВАДБЫ «Гамельчанка» — 128,4 тыс. рублёў асвоеных капіталаўкладнін. Лепші з ўсіх працавалі брыгады І. Пакаташкінай, Л. Багданавай, Т. Дыдалавай, Н. Есіс. Яны не толькі выконвалі дзённую норму выпрацоўкі на 115—120 працэнтаў, але і актыўна ўзделнялі ў грамадскім жыцці атрада і місціцавага калгаса.

Вялікую стараніцу праявілі байды СВАДБЫ «Гамельчанка» — 128,4 тыс. рублёў асвоеных капіталаўкладнін. Лепші з ўсіх працавалі брыгады І. Пакаташкінай, Л. Багданавай, Т. Дыдалавай, Н. Есіс. Яны не толькі выконвалі дзённую норму выпрацоўкі на 115—120 працэнтаў, але і актыўна ўзделнялі ў грамадскім жыцці атрада і місціцавага калгаса.

Вялікую стараніцу праявілі байды СВАДБЫ «Гамельчанка» — 128,4 тыс. рублёў асвоеных капіталаўкладнін. Лепші з ўсіх працавалі брыгады І. Пакаташкінай, Л. Багданавай, Т. Дыдалавай, Н. Есіс. Яны не толькі выконвалі дзённую норму выпрацоўкі на 115—120 працэнтаў, але і актыўна ўзделнялі ў грамадскім жыцці атрада і місціцавага калгаса.

Вялікую стараніцу праявілі байды СВАДБЫ «Гамельчанка» — 128,4 тыс. рублёў асвоеных капіталаўкладнін. Лепші з ўсіх працавалі брыгады І. Пакаташкінай, Л. Багданавай, Т. Дыдалавай, Н. Есіс. Яны не толькі выконвалі дзённую норму выпрацоўкі на 115—120 працэнтаў, але і актыўна ўзделнялі ў грамадскім жыцці атрада і місціцавага калгаса.

Вялікую стараніцу праявілі байды СВАДБЫ «Гамельчанка» — 128,4 тыс. рублёў асвоеных капіталаўкладнін. Лепші з ўсіх працавалі брыгады І. Пакаташкінай, Л. Багданавай, Т. Дыдалавай, Н. Есіс. Яны не толькі выконвалі дзённую норму выпрацоўкі на 115—120 працэнтаў, але і актыўна ўзделнялі ў грамадскім жыцці атрада і місціцавага калгаса.

Вялікую стараніцу праявілі байды СВАДБЫ «Гамельчанка» — 128,4 тыс. рублёў асвоеных капіталаўкладнін. Лепші з ўсіх працавалі брыгады І. Пакаташкінай, Л. Багданавай, Т. Дыдалавай, Н. Есіс. Яны не толькі выконвалі дзённую норму выпрацоўкі на 115—120 працэнтаў, але і актыўна ўзделнялі ў грамадскім жыцці атрада і місціцавага калгаса.

Вялікую стараніцу праявілі байды СВАДБЫ «Гамельчанка» — 128,4 тыс. рублёў асвоеных капіталаўкладнін. Лепші з ўсіх працавалі брыгады

НЕ БЕЗ ДОБРЫХ ЛЮДЗЕЙ...

Зала чакання аўтобуснага вакзала, нібы патрывожаны вулей, жыла шматлікім рознагалоссем. Не сіхала гамана ля білетных кас. Людзі стараліся хутчэй узяць билет і хваліць другую - адпачыць.

Акінуўшы позіркам залу, шукаючы свабоднага месца, дзе можна было бы прысесці, да мяне накіравалася пажылья жанчына. Яна, стомленая апушчалася на лаву, дастала насоўку і хуцінка выцерла мокрыя, у зморшчынах вочы. Відаць, было імялека старон.

- Вам, мабыць, дрэніна? - запытала я бабулю.

- Дрэніна, сыноўка. Вось еду да сябе ў вёску.

- А дзе ж вы былі, бабуля? - пацікавіўся я.

- У сына, у Віці. Адзін ён у мяне. Жыве ў Мінску. Атрымаў кватэрну, мяне запрасіў да сябе, да толькі, бачыш вось, не пагрэлася доўта.

Старая хвіліну памацала, відаць, вагаючы, пі расказваць мне аб сабе. Пасля ўсё ж працягвала далей:

- Адзін у мяне Віці. Хлопец спакойны — нікога пальцам не кране. Гадавала яго адна — Яўхім мой пад Сталінградам галаву паклаў. Віці і вуму́сь добра, задачкі па архітэктуре як архітэктуре. У інстытуце школа паступіла. На ляснічага. Да чамусці не прыхадзіць працаўца да нас, у Чарніцы. А там і месца ж было. Мацей Рыгоравіч, ляснічы наш, на пенсю выйшаў. Дык не, застаўся ў Мінску. Вучоным стаў...

А потым жанчына ён. Жонку ўзяў адтуль, дзе сам працуе. Ім і кватэрну дали. Неўзабаве ўнічу ў мяне з'явілася. Глэчкі назвалі. Тады Віці напісаў мне, каб я працавала хату і пераезжала да яго жыць. Так і зрабіла. І жыць бы нам у згодзе, ды толькі на тое гора захварэла Глэчка. Як ні лічылі — нічога не дапамагло.

З той пары і пачалося. Вольга, жонка Віці, так і «фоле» мяне на кожным кроку: маўлія, прац цябе дачушка прастудзілася. А ці ж яко? Я калі-нікі глядзелі дзіцяцьку, дык жа ў кватэрні. На балкон, як яна, не выносіла. Дык ці ж я прастудзілася? У мяне душа не мешае, яе, маші, баліць за Глэчку. А інвестка і слухаць мяне не хадзела. Віці мой маўчай. Трывала я так, трывала, ды аднойчы сабрала свае речі і ціхнікаў на вакзал.

- І ды цяпер жыць будзе, хату ж прададлі? — спытала я.

- Э-э, сынок! Свет не без добрых людзей. У Чарніцах жыве моя добрая сябровка. Таксама як і я, адзінокая. Мы з ёй з адной вёскі, разам яшчэ калісці гуляль хадзілі. И заму павыходзілі амаль разам за чарнаўскіх хлоціаў. Вось толькі грошай, у мяне, праўда, не засталося. За хату і парычкоў Віці падарыла. Ды нічора, буду жыць як-небудзь...

Зноў-такі кажу: свет не без добрых людзей.

А. ШВЕДАУ.

НАШ МЕДЫЦЫНСКІ ЛЕКТОРЫЙ

Атручванне грыбамі ў параўнанні з іншымі не вельмі частае, але яно характарызуецца вострым цячэннем і ніярэдка заканчваецца смерцю. Гэта здарыцца звычайна з ужываннем такіх ядавітых грыбоў, як стражакі, белая паганка, муҳаморы. Радзей атручваючыя лжывімы апенікі, некаторымі млечнікамі і сиряжкамі. Асабліва цяжкія праходзіць атручванне белай паганкі. Гэтыя грыбы зневоне нагадваюць шампінёны або сиряжкі, адрозніваючыся ад апошніх дзялінамі анатамічнай будовы. Атручванне адбываецца ў выніку блакіравання ядавітымі речамі белай паганкі ферментных сістэм арганізма, адказных за сінтэз бялкоў і гліканів.

Атручванне наступае праз 6—24 гадзіны пасля ўжывання свежазэрхаваных грыбоў. Узінкае рэзкая болю у жыванце, з'яўляючыся настырмай ташната і моцны панос, разівіваючыся пакутлівамі смага, баліці і кружынкі галава, чалавек моц на слабе, блядніе, робіца вялым скурэнім покрыў, прападае голас. Пры гэтым слабее і пачащаеца пульс, прылушаючыся тоны сэрца. У палавіны захварэўшых павышаецца тэмпература. Прыйтомнісць, як правіла, захоўваецца. Адзінніца змяненні ніяровай сі-

АТРУЧВАННЕ ГРЫБАМІ

стымы: адзінніамі, санлівасцю або ўзбуджэнне, страхам надмінай смерці, іншы раз сутарга, мышачныя паторгванні. К канцу першых сутак або некалькі пазней з'яўлянецца жаўтушнасць слізістых і скружаў, разівіваючыя гігаглікемію, у мачу выдзяляючыя блакі. Смерць можа наступіць на 2—5 дзень ад парапілі сасударульнага цэнтра. У працягвалых хварэць к 5—8 дню ташната і панос спыняючыя, і ў карціне атручвання пераідзячы сімптомы парушэння функцый печані і нірак.

Не менш небяспечныя свежа-сабраныя стражакі. Атручванне пачынаецца праз 6—10 гадзін пасля ўжывання гэтых грыбоў. З'яўляючыся больш у падліжнай вобласці, моташнисць, рвота. Паносу можа не быць, або ён узінкае пазней. Развіваецца слабасць, пачынае блесці галава. Эрзінкі зачэта частае расшыраны. З боку сэрца адзначаецца брадзірдзія. Тэмпература нармальная. Скурэні покрыў бледны. Праз 1—2 сутак разівіваецца жаўтуха. У цяжкіх выпадках хутка з'яўляючыся непрытомнісць, трызненне, сутаргі. Смерць можа наступіць на 2—

4 дзень пры з'явах спрэчнай slabasці.

Самым рэдкім бывае атручванне мухаморам. Пераважна яно здарыцца ў дзіцячыя. Атручванне пачынаецца праз 30 минут — 4 гадзіны пасля ўжывання грыбоў. З'яўляючыся адзінніамі моцнае потацдзялэнне, слюнічайніне, моташнисць, рвота, панос. Затым з'яўляючыся галавакрүжэнне, узбуджэнне, нагадваючыя апянеяне, зблытанасць прытомнісці, глюцинацыі. У цяжкіх выпадках гэтыя з'явы змяніваючыся ступарамі ад комай і хвары можа памерці.

Атручванне лжывімі апенікі, некаторымі відамі сираежак, млечнікай (чарнінкі, гарукіні і інш.), сатанінскім грыбам (падобны на белы) звязанае з наяўнасцю ў іх рэчываў, моцна разідзяючымі слізістымі стравінкамі-кішечнага тракту. Атручванне можа наступіць як ад свежазэрхаваных грыбоў, так і ад салёных. Хутка пасля прыёму грыбоў з'яўляючыся моташнисць, рвота, затым далучаецца панос. Іншы раз slabасць, агульнае недамаганне. Гэтыя атручванні звычайна не цяжкія, і выразнасць сімтонаў залежыць

У выхадныя дні можна бачыць шмат адпачываючых у Гомельскім парку імя Луначарскага. Тут ёсьць дзе правесці вольны час чы дарослы, так і дзецям. Многі школьнікі знаходзяць сабе карысны занятак у Палацы піянераў, будынак якога вы бачыце на гэтым здымку.

• ПАВЕДАМЛЕННІ • АБ'ЯВЫ
• Р Э К Л А М А •

● 24 верасня ў Гомелі адкрыўся цыркавы сезон. На гэты раз гасціні нашага горада сталі артысты польскага цырка «Варшава». Вядучыя мастыры арэны Польскай Народнай Рэспублікі пакажуць гамельчанам вялікую разнастайную праграму ў двух аддзяленнях.

● 28 верасня ў 14 гадзін у аўдыторыі № 2 праводзіцца аглед новай літаратуры, паступліўшай у ГДУ. Студэнты ўніверсітэта пазнаёміліся з шырокай прадстаўленай на агледзе літаратурай па самых розных галінах ведаў: біялогіі, залигії, наукаму камунізму, палітіканіомі і інш. Эўзы трохсот книжных навінок прысягнуły ўзвы шматлікіх наведальнікаў.

● 31 верасня ў бібліятэцы вучнёвага корпуса № 2 праводзіцца аглед новай літаратуры, паступліўшай у ГДУ. Студэнты ўніверсітэта пазнаёміліся з шырокай прадстаўленай на агледзе літаратурай па самых розных галінах ведаў: біялогіі, залигії, наукаму камунізму, палітіканіомі і інш. Эўзы трохсот книжных навінок прысягнулы ўзвы шматлікіх наведальнікаў.

Ва ўніверсітэце многае робіцца па добраўпарадкаванию тэатры, прылягаючы да вучэбных калпусоў і інтарнатаў. Цяпер асноўная ўвага звернута на азелененне. Дацент кафедры батанікі і фізіялогіі раслін Г. Л. Паламарчук распрацаваў праект пасадкі ёлачак і ажыццяўляе кіраўніцтва гэтай работай.

На здымку: студэнты Н. Кадыш, Т. Прыходчанка з біялагічнага факультэта і В. Яфімчык з эканамічнага факультэта на чале з дацэнтам Г. Л. Паламарчук высыдаюць ёлачакі ажыццяўляючыя кіраўніцтва гэтай работай.

Фота А. Шыгрова.

ВЯСЕЛАЯ АУДЫТОРИЯ

ШТО СКАЗАЛІ Б
ПАЭТЫ ПРАДНІ
СТУДЭНЦКІЯ

1 курс. А. ПУШКИН.

Студент я!
Полон вдохновенья;
И весь свой юношеский
пыл
Я бы наукам посвятил.

II курс. С. ЕСЕНИН.

Не жалею; не зову,
Не плачу.
Пролетит и этот курс,
Как дым,
Горем я лишь от того
Охвачен,
Что не буду больше
молодым.
Я теперь скучею
в желанных;
Матанализ, графики листы
Сдаться бы, сбросить,
скинуть —
Вот мечтания. Вот предел
Несбыточной мечты.

III курс. А. ТВАРДОВСКІЙ.

Легче дышится, ребята,
Спышь спокойно, еще
и пыш —
Мимо двери деканата
Твердой поступью идешь,
Удивленными глазами
Принимаешь, как мечту,
Чтоб тебе любой экзамен
Стал отныне по плечу.

IV курс. В. МАЯКОВСКІЙ.

Мы постигли жизни пухл
том,
Но и без этого мы
разбрелись в том.
Когда на лекцию,
Когда оставаться дома.
Нам лекторов упреки
надоели,
Всю горечь не уложи
в этот стих.
Когда б они за нами так
побегали.
Как мы когда-то бегали
от них.

V курс.
Р. РОЖДЕСТВЕНСКІЙ.

Скоре будем, братцы, мы
С новыми дипломами.

Все науки пройдены.

Все давно знакомо нам!

Ты по вузу бродишь,

Словно по прицалу,

Жаль тебе отчаливать

Хочется сначала

Пронестись хоть

мысленно

По ступеням зданий,

Ты идешь, осмысливая,

Смысл существования.

ДА ВЕДАМА ЧЫТАЧОУ!

У связі са зношоджаннем

студэнтаў на сельскіх работах на

стуспыніяў нумар нашай газеты

выйдзе за 8 кастрчынка.

Рэдактар Ул. БАЛОГА.